

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 121/10
Luksemburgā 2010. gada 16. decembrī

Spriedums lietā C-137/09
Marc Michel Josemans/Burgemeester van Maastricht

Nīderlandes aizliegums ielaist “coffee shops” nerezidentus atbilst Savienības tiesībām

Šis ierobežojums ir attaisnots ar mērķi apkarot narkotūrisma un tā izraisītos traucējumus. Šis mērķis ir saistīts ar sabiedriskās kārtības uzturēšanu un ar pilsoņu veselības aizsardzību gan dalībvalstu, gan Savienības līmenī

Saskaņā ar 1976. gada likumu par narkotiskajām vielām (*Opiumwet 1976*) Nīderlandē ir aizliegta narkotisko vielu, tostarp kanabisa un no tā iegūto narkotisko vielu, glabāšana, tirdzniecība, audzēšana, pārvadāšana, ražošana, importēšana un eksportēšana. Šī valsts tomēr attiecībā uz kanabisu piemēro iecietības politiku. Minētā politika izpaužas tostarp kā *coffee shops* izveidošana, kuru galvenā darbība ir veltīta šīs t.s. “vieglās” narkotikas pārdošanai un patēriņam. Pašvaldību iestādes var izdot atļauju šādu sabiedrisko vietu izveidošanai, ja ir ievēroti noteikti kritēriji. Vairākos *coffee shops* tiek pārdoti arī bezalkoholiskie dzērieni un pārtika.

Lai samazinātu, pat kavētu narkotūrisma, Māstrihtas dome ar 2005. gada 20. decembra lēmumu pašvaldības vispārīgajos noteikumos ieviesa dzīvesvietas kritēriju un tādējādi aizliedza visiem *coffee-shop* īpašniekam ielaist savās sabiedriskajās vietās personas, kuru faktiskā dzīvesvieta neatrodas Nīderlandē.

M. M. Josemans Māstrihtā pārvalda *coffee shop* “Easy Going”. Pēc tam, kad divas reizes tika konstatēts, ka personas, kas nedzīvo Nīderlandē, tika ielaistas šajā *coffee shop*, *Burgemeester van Maastricht* (Māstrihtas birģermeistars) ar 2006. gada 7. septembra dekrētu lika uz laiku slēgt minēto sabiedrisko vietu.

M. M. Josemans iesniedza sūdzību par šo dekrētu. Viņš apgalvo, ka attiecīgajā tiesiskajā regulējumā nepamatoti ir paredzēta nevienlīdzīga attieksme pret Savienības pilsoņiem un ka it īpaši personām, kuras nedzīvo Nīderlandē, tiek liegta iespēja iegādāties bezalkoholiskos dzērienus un pārtiku *coffee shop*, pārkāpjot Savienības tiesības. Šādos apstākļos *Raad van State* (Valsts Padome), kurā tika celta prasība, nolēma uzdot Tiesai prejudiciālus jautājumus.

Vispirms Tiesa atgādina, ka narkotisko vielu, ieskaitot tās, kas tiek izgatavotas uz kaņepju bāzes, piemēram, kanabiss, kaitīgums ir vispāratzīts un to tirdzniecība ir aizliegta visās dalībvalstīs, izņemot stingri kontrolētu tirdzniecību medicīniskai un zinātniskai lietošanai. Šī tiesiskā situācija atbilst dažādiem starptautiskiem tiesību aktiem, kuru izstrādē dalībvalstis ir līdzdarbojušās vai kuriem tās ir pievienojušās, tostarp vairākām Apvienoto Nāciju Organizācijas konvencijām, kā arī Savienības tiesībām.

Tā kā narkotisko vielu laišana Savienības saimnieciskajā un komerciālajā apritē ir aizliegta, *coffee shop* īpašnieks nevar atsaukties uz aprites brīvībām vai nediskriminācijas principu attiecībā uz darbību, ko veido kanabisa tirdzniecība.

Attiecībā uz bezalkoholisko dzērienu un pārtikas tirdzniecības darbību šādās sabiedriskajās vietās Māstrihtas birģermeistars, kā arī Nīderlandes, Beļģijas un Francijas valdības apgalvo, ka šī darbība katrā ziņā ir pakārtota kanabisa tirdzniecībai un nevar ietekmēt risinājumu pamata tiesvedībā.

Tiesa šo apgalvojumu neapstiprina un uzskata, ka šādos apstākļos šāds īpašnieks var lietderīgi atsaukties uz aprites brīvībām.

Pēc Tiesas domām, bezalkoholisko dzērienu un pārtikas tirdzniecība *coffee shops* ir sabiedriskās ēdināšanas darbība. Tādējādi attiecīgais tiesiskais regulējums ir jāizvērtē, ņemot vērā pakalpojumu sniegšanas brīvību.

Tiesa atzīst, ka pastāv ierobežojums šīs brīvības īstenošanai tiktāl, ciktāl *coffee shops* īpašniekiem nav tiesību pārdot likumīgas preces personām, kuru dzīvesvieta atrodas citās dalībvalstīs, un šīs pēdējās minētās personas nevar saņemt šādus pakalpojumus.

Tomēr šis ierobežojums ir attaisnojams ar mērķi apkarot narkotūrisma un tā radītos traucējumus.

Proti, šā tiesiskā regulējuma mērķis ir izbeigt traucējumus, ko rada liels tādu tūristu skaits, kuri Māstrihtas pašvaldības *coffee shops* vēlas nopirkt vai patērēt kanabisu. Saskaņā ar informāciju, ko sniedza Māstrihtas birģermeistars, četrpadsmit šīs pašvaldības *coffee shops* piesaista apmēram 10 000 apmeklētāju dienā un nedaudz vairāk nekā 3,9 miljonus gadā. 70 % no visiem šiem apmeklētājiem nedzīvo Nīderlandē.

Māstrihtas birģermeistars un Nīderlandes valdība norāda, ka ar “vieglo” narkotiku pārdošanu saistītās problēmas, kas rodas šajā pašvaldībā, un dažādu formu traucējumi un noziedzība, pieaugot nelikumīgu narkotiku, tostarp “smago”, pārdošanas punktu skaitam, ir palielinājušās narkotūrisma dēļ. Beļģijas, Francijas un Vācijas valdības atsaucas uz sabiedriskās kārtības traucējumiem, ko šī parādība, ieskaitot nelikumīgu kanabisa eksportu, rada citās dalībvalstīs, kas nav Nīderlande, it īpaši Nīderlandes kaimiņvalstīs.

Šajā ziņā Tiesa norāda, ka cīņa pret narkotūrisma un tā radītajiem traucējumiem ietilpst narkotiku apkarošanā. Tā ir saistīta gan ar sabiedriskās kārtības uzturēšanu, gan ar pilsoņu veselības aizsardzību kā dalībvalstu, tā arī Savienības mērogā. Šie mērķi ir leģitīmas intereses, kuras principā var attaisnot ierobežojumu Savienību tiesībās noteiktajiem pienākumiem pat saistībā ar tādu pamatbrīvību kā pakalpojumu sniegšanas brīvību.

Tiesa uzsver, ka aizliegums ielaist *coffee shops* nerezidentus ir pasākums, kas var būtiski ierobežot narkotūrisma un līdz ar to samazināt tā radītās problēmas.

Attiecībā uz iespēju veikt pakalpojumu sniegšanas brīvību mazāk ierobežojošus pasākumus Tiesa konstatē, ka atbilstoši Māstrihtas birģermeistara un Nīderlandes valdības norādēm citi īstenotie pasākumi narkotūrisma un tā radīto traucējumu apkarošanai ir izrādījušies nepietiekami un neefektīvi, lai sasniegtu izvirzīto mērķi.

Attiecībā tieši uz iespēju piešķirt nerezidentiem pieeju *coffee shops*, tomēr atsakoties tiem pārdot kanabisu, Tiesa norāda, ka nav viegli precīzi kontrolēt un uzraudzīt, ka šis ražojums netiek nedz piedāvāts nerezidentiem, nedz ka viņi to nepatērē. Turklāt būtu jāuztraucas par to, lai šādas pieejas dēļ rezidenti netiktu mudināti veikt kanabisa nelikumīgu tirdzniecību vai pārdošanu tālāk nerezidentiem *coffee shops* iekšienē.

Turklāt Tiesa norāda, ka attiecīgais tiesiskais regulējums nerada nekādu šķērsli personām, kas nedzīvo Nīderlandē, ierasties citos Māstrihtas pašvaldības ēdināšanas uzņēmumos, lai tajos patērētu bezalkoholiskos dzērienus un pārtiku. Atbilstoši Nīderlandes valdības sniegtajai informācijai šādu uzņēmumu skaits pārsniedz 500.

ATGĀDINĀJUMS: Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām, izskatot tām iesniegto strīdu, uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības tiesību akta spēkā esamību. Tiesa neizskata valstī ierosināto lietu. Valsts tiesai ir jāizskata lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums tāpat ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāizskata līdzīgs strīds.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA mājas lapā pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami no "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106